

INDDRAGELSE I FORANDRINGSPROCESSER? Aktionsforskning i organisationer

**Marianne Kristiansen &
Jørgen Bloch-Poulsen**

Aalborg Universitetsforlag, 2018

Bogen er finansieret af Aalborg Universitet,
Institut for Kommunikation og Psykologi og
Institut for Læring og Filosofi.

Layout: Anne Houe.

Bogen kan downloades gratis her:

<http://aauforlag.dk/Shop/andre/antologier-og-mo-nografier/inddragelse-i-forandringsprocesser-aktions-for.aspx>

Hver dag søsættes der forandringsprocesser i organisationer. Bogen kredser om spørgsmålet: hvem skal have indflydelse på hvad i forandringsprocesser?

Er medarbejdere og deres nærmeste ledere med til at beslutte, om der skal igangsættes en forandringsproces? Hvad målene med den skal være? Hvordan den skal designes? Efter hvilke kriterier, den skal evalueres? Og hvem, der efterfølgende kan fortælle “sandheden” om processen?

Handler organisatoriske forandringsprocesser om økonomisk effektivisering og/eller om bedre arbejdslivskvalitet?

Den slags spørgsmål har været diskuteret siden midten af det 20. århundrede inden for aktionsforskning. Aktionsforskning er en integreret forandrings- og forskningsproces, hvor medarbejdere, ledere, forskere og andre interessenter er inddraget med hver deres kompetencer og ofte modstridende interesser.

Bogen diskuterer forskellige forståelser af inddragelse i den organisatoriske aktionsforsknings historie. De handler bl.a. om selvstyrende grupper, demokratiske dialoger og samskabelse. Bogen analyserer konkrete projekter fra USA, England, Norge, Sverige, Spanien fra 1940 til 2000 og et dansk fra 2010. Betyder inddragelse, at medarbejdere og deres nærmeste ledere er respondenter, praktikere eller medforskere? Betyder inddragelse, at forskerne fungerer som eksperter, som

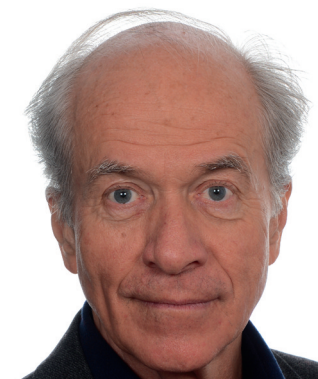
facilitatorer eller som medproducenter af praktisk og teoretisk viden?

Det er vores antagelse, at disse spørgsmål ikke alene er relevante for medarbejderinddragelse, men også for borgerinddragelse, patientinddragelse, forældreinddragelse osv. Hvem afgør, hvem der er relevante interessenter, og hvem der ikke er? Hvem afgør, hvilke emner, der skal inkluderes, og hvilke, der ekskluderes? Hvem afgør, om der er tale om medindflydelse, hvor man kan komme med forslag, eller om der er tale om medbestemmelse, hvor man også kan være med til at tage beslutninger? Disse spørgsmål antyder, at magt indgår som en central komponent. Igennem hele bogen kombineres inddragelse med teori og analyser af magt, som også omfatter forskernes og forfatternes magtudøvelse.

Alle forandringsprocesser synes at have ét til fælles: der sker næsten altid noget uforudset. Bogen opstiller derfor ikke en how-to-manual. Ud fra analyser og vores egne erfaringer som aktionsforskere og organisationsudviklingskonsulenter formulerer vi snarere en række opmærksomhedspunkter, som sammenfattes i sidste kapitel. Vi håber, at kommende aktionsforskere, forandringsagenter og andre, der ønsker at praktisere inddragelse, kan bruge dem til at håndtere nogle af de dilemmaer, udfordringer og paradokser, som de analyserede tilgange til aktionsforskning og vi selv har bakset med.

MARIANNE KRISTIANSEN
lektor emerita, ph.d., Institut for
Kommunikation og Psykologi,
Aalborg Universitet/CPH.
Aktionsforsker i private og
offentlige organisationer.
Fokus på dialog, participation
og magt. Co-editor, Action
Research, 2007-2011, medlem af
Editorial Committee, International
Journal of Action Research.

JØRGEN BLOCH-POULSEN
lektor, ph.d., Institut for Læring
og Filosofi, Aalborg Universitet/
CPH. Aktionsforsker og organis-
ations-udviklingskonsulent. Fokus
på at undersøge og øge medbe-
stemmelse gennem dialog i pri-
vate og offentlige organisationer.
Tilknyttet masteruddannelsen i
Konfliktmægling på Københavns
Universitet.